

Bruksela, 13 czerwca 2023 r.
(OR. en)

10464/23

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2022/0131(COD)

JAI 826
MIGR 202
ASIM 63
SOC 431
EMPL 299
EDUC 247
IA 146
CODEC 1084

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Data:	8 czerwca 2023 r.
Do:	Delegacje
Nr poprz. dok.:	9474/23
Nr dok. Kom.:	8580/22 + ADD 1 - ADD 4
Dotyczy:	Wniosek dotyczący DYREKTYWY PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie procedury jednego wniosku o jedno zezwolenie dla obywateli państw trzecich na pobyt i pracę na terytorium państwa członkowskiego oraz w sprawie wspólnego zbioru praw dla pracowników z państw trzecich przebywających legalnie w państwie członkowskim (wersja przekształcona) – Podejście ogólne

Delegacje otrzymują w załączeniu tekst podejścia ogólnego w sprawie wyżej wymienionej dyrektywy uzgodniony przez Radę w dniu 8 czerwca 2023 r.

Zmiany w stosunku do wniosku Komisji zaznaczono w następujący sposób:

- nowy tekst zaznaczono **wytłuszczeniem**;
- usunięty tekst zaznaczono symbolem [...].

2022/0131 (COD)

Wniosek

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

**w sprawie procedury jednego wniosku o jedno zezwolenie dla obywateli państw trzecich na pobyt i pracę na terytorium państwa członkowskiego oraz w sprawie wspólnego zbioru praw dla pracowników z państw trzecich przebywających legalnie w państwie członkowskim
(wersja przekształcona)**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 79 ust. 2 lit. a) i b),

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego¹,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów²,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą³,

¹ Dz.U. C 27 z 3.2.2009, s. 114.

² Dz.U. C 257 z 9.10.2008, s. 20.

³ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 24 marca 2011 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) i stanowisko Rady w pierwszym czytaniu z dnia 24 listopada 2011 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym). Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 13 grudnia 2011 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym).

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/98/UE należy wprowadzić szereg zmian⁴. W celu zapewnienia jasności dyrektywa ta powinna zostać przekształcona.
- (2) Przepisy dotyczące procedury jednego wniosku prowadzącej do uzyskania jednego dokumentu, który łączyłby w jednym akcie administracyjnym zezwolenie na pobyt i pracę, przyczynią się do uproszczenia i zharmonizowania przepisów mających obecnie zastosowanie w państwach członkowskich.
- (3) Aby zezwolić na pierwszy wjazd na swoje terytorium, państwa członkowskie powinny być w stanie wydać jedno zezwolenie lub – jeżeli dane państwo członkowskie wydaje takie zezwolenia dopiero po wjeździe – wizę. Państwa członkowskie powinny wydawać takie zezwolenia lub wizy w odpowiednim czasie.
- (4) Należy ustanowić zbiór zasad regulujących procedurę rozpatrywania wniosku o jedno zezwolenie. Procedura taka powinna charakteryzować się skutecznością i funkcjonalnością, powinna uwzględniać zwykłe obciążenie pracą administracji państw członkowskich oraz powinna być przejrzysta i sprawiedliwa, po to by oferować zainteresowanym odpowiednią pewność prawa.
- (5) Przepisy niniejszej dyrektywy nie powinny naruszać kompetencji państw członkowskich do regulowania przyjmowania obywateli państw trzecich w celu wykonywania pracy, w tym limitów przyjmowania.

⁴ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/98/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie procedury jednego wniosku o jedno zezwolenie dla obywateli państw trzecich na pobyt i pracę na terytorium państwa członkowskiego oraz w sprawie wspólnego zbioru praw dla pracowników z państw trzecich przebywających legalnie w państwie członkowskim (Dz.U. L 343 z 23.12.2011, s. 1).

- (6) Niniejsza dyrektywa powinna objąć swoim zakresem stosunki pracy między [...] **obywatelami** państw trzecich a pracodawcami. Jeżeli prawo krajowe państwa członkowskiego umożliwia przyjmowanie obywateli państw trzecich poprzez agencje pracy tymczasowej mające siedzibę na jego terytorium i związane stosunkiem pracy z pracownikiem, tacy [...] **obywatele państw trzecich** nie powinni być wyłączeni z zakresu stosowania niniejszej dyrektywy, **a wszystkie przepisy niniejszej dyrektywy dotyczące pracodawców należy również stosować do takich agencji.**
- (7) Zakres stosowania niniejszej dyrektywy nie powinien obejmować oddelegowanych obywateli państw trzecich [...] . Nie powinno to uniemożliwiać obywatelom państw trzecich, którzy przebywają zgodnie z prawem i legalnie pracują w jednym państwie członkowskim, a zostali oddelegowani do innego państwa członkowskiego, dalszego korzystania z prawa do traktowania na równi z obywatelami tego pierwszego państwa członkowskiego w okresie oddelegowania, w zakresie tych warunków zatrudnienia, na które nie wpływa stosowanie dyrektywy 96/71/WE **Parlamentu Europejskiego i Rady**⁵.

[...]

- (9) Zakres stosowania niniejszej dyrektywy nie powinien obejmować obywateli państw trzecich, którzy uzyskali status rezydentów długoterminowych zgodnie z dyrektywą Rady 2003/109/WE⁶ – z uwagi na ich ogólnie korzystniejszy status i na szczególny charakter ich dokumentu pobytowego, którym jest zezwolenie na pobyt „rezydenta długoterminowego UE”.

⁵ Dyrektywa 96/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 1996 r. dotycząca delegowania pracowników w ramach świadczenia usług (Dz.U. L 18 z 21.1.1997, s. 1).

⁶ Dyrektywa Rady 2003/109/WE z dnia 25 listopada 2003 r. dotycząca statusu obywateli państw trzecich będących rezydentami długoterminowymi (Dz.U. L 16 z 23.1.2004, s. 44).

- (10) Zakres stosowania niniejszej dyrektywy nie powinien obejmować obywateli państw trzecich, których przyjęto na terytorium państwa członkowskiego do pracy sezonowej i którzy ubiegają się o przyjęcie lub zostali przyjęci na terytorium państwa członkowskiego zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/36/UE⁷, ponieważ są oni objęci zakresem stosowania dyrektywy 2014/36/UE, w której ustanowiono szczegółowe uregulowania.
- (11) Obowiązek określenia przez państwa członkowskie, czy wniosek ma być składany przez obywatela państwa trzeciego czy przez jego pracodawcę, nie powinien powodować uszczerbku dla jakichkolwiek ustaleń wymagających od obydwójga uczestnictwa w procedurze. Państwa członkowskie powinny [...] **rozważać i analizować wnioski o jedno zezwolenie wtedy, gdy dany obywatel państwa trzeciego przebywa poza terytorium państwa członkowskiego, przez które chce zostać przyjęty, lub wtedy, gdy przebywa już na jego terytorium na podstawie ważnego dokumentu pobytowego wydanego przez to państwo członkowskie. Państwa członkowskie powinny mieć również możliwość przyjmowania wniosków złożonych przez innych obywateli państw trzecich, którzy legalnie znajdują się na ich terytorium.**
- (12) Przepisy niniejszej dyrektywy w sprawie procedury jednego wniosku i w sprawie jednego zezwolenia nie powinny dotyczyć wiz jednolitych ani długoterminowych. [...] **O ile spełniono wymogi ustanowione w prawie Unii lub prawie krajowym i w przypadku gdy dane państwo członkowskie wydaje takie zezwolenia wyłącznie na swoim terytorium, dane państwo członkowskie powinno wydać zainteresowanemu obywatelowi państwa trzeciego wizę wymaganą do uzyskania jednego zezwolenia.**

⁷ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/36/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu zatrudnienia w charakterze pracownika sezonowego (Dz.U. L 94 z 28.3.2014, s. 375).

- (13) Termin na wydanie decyzji w sprawie wniosku powinien obejmować [...] czas potrzebny na spełnienie wymogu sprawdzenia sytuacji na rynku pracy, **w przypadku gdy takiego sprawdzenia dokonuje się w związku z indywidualnym wnioskiem o jedno zezwolenie. Ogólne sprawdzenie sytuacji na rynku pracy, które nie jest związane z indywidualnym wnioskiem o jedno zezwolenie, nie wpływa zatem na termin wydania decyzji. Państwa członkowskie powinny dążyć do terminowego wydania wizy wymaganej do uzyskania jednego zezwolenia.**
- (14) W tym celu, aby uniknąć powielania działań i przedłużania procedur, państwa członkowskie powinny **dążyć do tego, by wymagać od wnioskodawców przedkładania odpowiednich dokumentów wyłącznie jednorazowo, i** przeprowadzać tylko jedną dokładną kontrolę dokumentów przedłożonych przez wnioskodawcę do celów wydania zarówno jednego zezwolenia, jak i, **w stosownych przypadkach, wizy wymaganej do uzyskania zezwolenia. [...]**
- (15) Wyznaczenie właściwego organu na podstawie niniejszej dyrektywy nie powinno naruszać roli i obowiązków, jakie w zakresie rozpatrywania wniosku i podejmowania decyzji w jego sprawie mają inne organy i, w odpowiednich przypadkach, partnerzy społeczni.
- (16) Termin na wydanie decyzji w sprawie wniosku nie powinien jednak obejmować czasu potrzebnego na uznanie kwalifikacji zawodowych. Niniejsza dyrektywa nie powinna naruszać krajowych procedur uznawania dyplomów.

- (17) Jedno zezwolenie powinno być sporządzane zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 1030/2002⁸ i powinno pozwalać państwom członkowskim na zamieszczanie dalszych informacji, w szczególności o tym, czy danej osobie zezwala się na wykonywanie pracy. Nie tylko w jednym zezwoleniu, ale również we wszystkich wydanych przez siebie dokumentach pobytowych państwo członkowskie powinno zamieszczać – między innymi z myślą o lepszej kontroli migracji – informacje dotyczące zezwolenia na pracę, niezależnie od rodzaju zezwolenia lub dokumentu pobytowego, na podstawie których danego obywatela państwa trzeciego przyjęto na terytorium tego państwa członkowskiego i przyznano mu dostęp do rynku pracy tego państwa członkowskiego.
- (18) Przepisy niniejszej dyrektywy, które odnoszą się do dokumentów pobytowych wydawanych do celów innych niż wykonywanie pracy, powinny mieć zastosowanie jedynie do wzoru takich dokumentów i nie powinny naruszać unijnych ani krajowych przepisów o procedurach przyjmowania obywateli państw trzecich i o procedurach wydawania takich dokumentów.
- (19) Przepisy niniejszej dyrektywy, które odnoszą się do jednego zezwolenia oraz do dokumentu pobytowego wydanego do celów innych niż wykonywanie pracy, nie powinny uniemożliwiać państwom członkowskim wydawania dodatkowych dokumentów papierowych z precyzyjniejszymi informacjami na temat stosunku pracy, na które we wzorze dokumentu pobytowego nie przewidziano wystarczającego miejsca. Takie dokumenty mogą służyć zapobieganiu wyzyskowi obywateli państw trzecich oraz zwalczaniu nielegalnego zatrudnienia, powinny być jednak stosowane przez państwa członkowskie na zasadzie dobrowolności i nie powinny zastępować zezwolenia na pracę, gdyż to podważałoby sens koncepcji jednego zezwolenia. Do przechowywania takich informacji w formacie elektronicznym można także korzystać z możliwości technicznych przewidzianych w art. 4 rozporządzenia (WE) nr 1030/2002 i w lit. a) pkt 20 załącznika do tego rozporządzenia.

⁸ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1030/2002 z dnia 13 czerwca 2002 r. ustanawiające jednolity wzór dokumentów pobytowych dla obywateli państw trzecich (Dz.U. L 157 z 15.6.2002, s. 1).

- (20) Warunki i kryteria, na podstawie których wnioski o wydanie jednego zezwolenia, o jego zmianę lub przedłużenie jego ważności może zostać odrzucony, lub na podstawie których jedno zezwolenie może zostać cofnięte, powinny być obiektywne i należy je określić w prawie krajowym, uwzględniając także obowiązek przestrzegania zasady preferencji unijnej wyrażonej w szczególności w odpowiednich postanowieniach aktów przystąpienia z 2003 r. i 2005 r. Decyzje o odrzuceniu wniosku i o cofnięciu jednego zezwolenia powinny zostać należycie uzasadnione.
- (21) Obywatelom państw trzecich będącym w posiadaniu ważnego dokumentu podróży i jednego zezwolenia wydanego przez państwo członkowskie stosujące w pełni dorobek Schengen należy zezwolić na wjazd na terytorium państw członkowskich stosujących w pełni dorobek Schengen i na swobodne przemieszczanie się po ich terytorium przez okres nieprzekraczający trzech miesięcy w ciągu każdego sześciomiesięcznego okresu zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/399⁹ oraz zgodnie z art. 21 Konwencji wykonawczej do układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. między rządami państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach¹⁰ (konwencja Schengen).

⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/399 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie unijnego kodeksu zasad regulujących przepływ osób przez granice (kodeks graniczny Schengen) (Dz.U. L 77 z 23.3.2016, s. 1).

¹⁰ Dz.U. L 239 z 22.9.2000, s. 19.

- (22) Ze względu na brak horyzontalnych przepisów Unii obywatelom państw trzecich przysługują różne prawa w zależności od tego, w jakim państwie członkowskim pracują i jakie mają obywatelstwo. Aby kontynuować rozwój spójnej polityki migracyjnej i zmniejszyć różnice w zakresie praw przysługujących obywatelom Unii i obywatelom państw trzecich pracującym legalnie w państwie członkowskim oraz aby uzupełnić istniejący dorobek prawny w dziedzinie migracji, należy ustanowić zbiór praw, w szczególności w celu wskazania obszarów, w których zapewnia się równe traktowanie własnych obywateli państwa członkowskiego i obywateli państw trzecich niebędących jeszcze rezydentami długoterminowymi. Celem takich przepisów jest ustanowienie minimum równych zasad w całej Unii, uznanie faktu, że obywatele państw trzecich wnoszą wkład w gospodarkę unijną w formie wykonywanej pracy i płaconych podatków, a także stworzenie zabezpieczenia służącego ograniczeniu nieuczciwej konkurencji pomiędzy obywatelami państwa członkowskiego a obywatelami państw trzecich wynikającej z ewentualnego wyzysku tych ostatnich. W niniejszej dyrektywie powinno zdefiniować się termin „pracownik z państwa trzeciego” – bez uszczerbku dla interpretacji pojęcia stosunku pracy w innych przepisach prawa Unii – jako oznaczający obywatela państwa trzeciego, który został przyjęty na terytorium państwa członkowskiego, legalnie przebywa na tym terytorium i ma prawo do wykonywania pracy w ramach płatnego **zatrudnienia** zgodnie z prawem krajowym lub krajową praktyką.

- (23) Wszystkim obywatelom państw trzecich legalnie przebywającym i pracującym w państwach członkowskich powinien przysługiwać przynajmniej wspólny zbiór praw oparty na traktowaniu na równi z obywatelami odnośnego przyjmującego państwa członkowskiego, niezależnie od pierwotnego celu czy podstawy przyjęcia ich na terytorium tego państwa. Prawo do równego traktowania w obszarach objętych niniejszą dyrektywą należy przyznać nie tylko tym obywatelom państw trzecich, których przyjęto w państwie członkowskim w celu zatrudnienia, ale również tym, których przyjęto w innych celach i którym przyznano dostęp do rynku pracy tego państwa członkowskiego zgodnie z innymi przepisami unijnymi lub krajowymi, w tym członkom rodziny pracownika z państwa trzeciego, których przyjęto na terytorium danego państwa członkowskiego zgodnie z dyrektywą Rady 2003/86/WE¹¹; obywatelom państw trzecich przyjętym na terytorium państwa członkowskiego zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/801¹².
- (24) Prawo obywatela państwa trzeciego do równego traktowania w określonych obszarach powinno być ściśle powiązane z jego legalnym pobytem i przyznanym mu dostępem do rynku pracy w danym państwie członkowskim, które wynikają z jednego zezwolenia obejmującego zezwolenie na pobyt i pracę oraz z dokumentów pobytowych wydanych w innych celach i zawierających informacje dotyczące zezwolenia na pracę.

¹¹ Dyrektywa Rady 2003/86/WE z dnia 22 września 2003 r. w sprawie prawa do łączenia rodzin (Dz.U. L 251 z 3.10.2003, s. 12).

¹² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/801 z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu prowadzenia badań naukowych, odbycia studiów, szkoleń, udziału w wolontariacie, programach wymiany młodzieży szkolnej lub projektach edukacyjnych oraz podjęcia pracy w charakterze au pair (Dz.U. L 132 z 21.5.2016, s. 21).

- (25) Warunki pracy, o których mowa w niniejszej dyrektywie, powinny obejmować co najmniej warunki płacy i zwolnienia oraz bezpieczeństwo i higienę pracy, czas pracy oraz urlop, z uwzględnieniem obowiązujących układów zbiorowych pracy.
- (26) Państwo członkowskie powinno uznawać kwalifikacje zawodowe uzyskane przez obywatela państwa trzeciego w innym państwie członkowskim tak samo jak w przypadku kwalifikacji zawodowych obywateli Unii i powinno uwzględniać kwalifikacje uzyskane w państwie trzecim zgodnie z dyrektywą 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady¹³. Przyznane pracownikom z państw trzecich prawo do równego traktowania w zakresie uznawania dyplomów, świadectw i innych kwalifikacji zawodowych zgodnie z odpowiednimi procedurami krajowymi nie powinno naruszać kompetencji państw członkowskich w zakresie dopuszczania takich pracowników z państw trzecich do swoich rynków pracy.
- (27) Pracownicy z państw trzecich powinni korzystać z równego traktowania w zakresie zabezpieczenia społecznego. Działy zabezpieczenia społecznego określono w rozporządzeniu (WE) nr 883/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady¹⁴. Przepisy niniejszej dyrektywy przewidujące równe traktowanie w zakresie zabezpieczenia społecznego powinny mieć zastosowanie także do pracowników przyjętych w państwie członkowskim bezpośrednio z państwa trzeciego. Niemniej jednak niniejsza dyrektywa nie powinna przyznawać pracownikom z państw trzecich szerszych praw w dziedzinie zabezpieczenia społecznego, niż czyni to obowiązujące prawo Unii względem obywateli państw trzecich, których sytuacja ma charakter transgraniczny.

¹³ Dyrektywa 2005/36/WE w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych (Dz.U. L 255 z 30.9.2005, s. 22).

¹⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U. L 166 z 30.4.2004, s. 1).

- (27a) **Niezależnie od powyższego, jak orzekł Trybunał Sprawiedliwości w wyroku w sprawie C-302/19¹⁵, państwo członkowskie nie może odmówić lub ograniczyć korzystania ze świadczenia z zabezpieczenia społecznego posiadaczowi jednego zezwolenia na tej podstawie, że członkowie jego rodziny lub niektórzy z nich przebywają nie na jego terytorium, lecz w państwie trzecim, jeżeli przyznaje to świadczenie swoim obywatelom niezależnie od miejsca zamieszkania członków ich rodziny.**
- (28) Państwa członkowskie powinny zapewnić równe traktowanie co najmniej tym obywatelom państw trzecich, którzy są zatrudnieni lub którzy po przepracowaniu minimalnego okresu zostali zarejestrowani jako bezrobotni. Jakiegokolwiek ograniczenia równego traktowania w zakresie zabezpieczenia społecznego na mocy niniejszej dyrektywy nie powinny naruszać praw przyznanych na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1231/2010¹⁶.
- (29) Prawo Unii nie ogranicza kompetencji państw członkowskich w zakresie organizowania ich systemów zabezpieczenia społecznego. Każde państwo członkowskie określa, na jakich warunkach, w jakiej wysokości i na jaki okres przyznaje się świadczenia z tytułu zabezpieczenia społecznego. Korzystając z tych kompetencji, państwa członkowskie powinny jednak przestrzegać prawa Unii.
- (30) Wymóg równego traktowania pracowników z państw trzecich nie powinien mieć zastosowania do działań w zakresie szkolenia zawodowego, które są finansowane w ramach systemów pomocy społecznej.

¹⁵ **Pkt 39.**

¹⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1231/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. rozszerzające rozporządzenie (WE) nr 883/2004 i rozporządzenie (WE) nr 987/2009 na obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi rozporządzeniami jedynie ze względu na swoje obywatelstwo (Dz.U. L 344 z 29.12.2010, s. 1).

- (31) Aby umocnić równe traktowanie pracowników z państw trzecich, państwa członkowskie powinny zapewnić skuteczne, proporcjonalne i odstraszające kary dla pracodawców, którzy naruszają przepisy krajowe przyjęte na podstawie niniejszej dyrektywy, w szczególności w odniesieniu do warunków pracy **oraz** wolności zrzeszania się [...].
- (32) W celu zagwarantowania właściwego egzekwowania **krajowych przepisów przyjętych na podstawie** niniejszej dyrektywy, państwa członkowskie powinny **zapewnić [...]** odpowiednie mechanizmy monitorowania [...] oraz – w stosownych przypadkach – przeprowadzanie na ich terytoriach skutecznych i odpowiednich kontroli [...] **zgodnie z prawem krajowym lub krajową praktyką administracyjną. [...]** Służby **odpowiadające za inspekcję pracy lub inne właściwe organy powinny, w stosownych przypadkach, mieć dostęp do miejsca pracy.**
- (33) Państwa członkowskie powinny również [...] **zapewnić** skuteczne mechanizmy, za pomocą których pracownicy z państw trzecich będą mogli korzystać ze środków prawnych i wnosić skargi bezpośrednio lub za pośrednictwem stron trzecich, takich jak związki zawodowe i inne stowarzyszenia lub właściwe organy, mających zgodnie z kryteriami ustanowionymi w prawie krajowym uzasadniony interes w zapewnianiu zgodności z niniejszą dyrektywą. Jest to uznawane za konieczne po to, by uwzględnić sytuację, gdy pracownicy z państw trzecich nie wiedzą o istnieniu mechanizmów egzekwowania przepisów lub niechętnie z nich korzystają w swoim własnym imieniu np. z obawy przed możliwymi konsekwencjami.
- (33a) **W kontekście ochrony pracowników podobne środki krajowe dotyczące monitorowania, oceny, inspekcji, kar i ułatwiania rozpatrywania skarg powinny już być przyjęte i obowiązywać na szczeblu krajowym.**

- (34) W ramach jednego zezwolenia powinno się umożliwić pracownikowi z państwa trzeciego zmianę pracodawcy w trakcie okresu ważności zezwolenia. Państwa członkowskie powinny mieć możliwość [...] **wprowadzenia pewnych warunków dotyczących zmiany pracodawcy, w tym procedury powiadamiania lub składania wniosków [...] oraz dokonania sprawdzenia sytuacji na rynku pracy [...]. Ponadto państwa członkowskie powinny mieć możliwość wymagania, aby zmiana pracodawcy nie pociągała za sobą zmiany zawodu, w tym m.in. zmiany sektora zatrudnienia lub istotnych cech zatrudnienia. Aby zapobiec potencjalnym nadużyciom i chronić uzasadnione interesy pracodawców inwestujących zasoby w rekrutację i szkolenie pracowników z państw trzecich, państwa członkowskie powinny również mieć możliwość określenia minimalnego okresu, w którym posiadacz jednego zezwolenia jest zobowiązany do pracy u pierwszego pracodawcy przed zmianą pracodawcy. W wyjątkowych i należycie uzasadnionych przypadkach, na przykład w przypadku wyzysku posiadacza jednego zezwolenia lub gdy pracodawca nie wywiązuje się ze swoich zobowiązań prawnych w odniesieniu do posiadacza jednego zezwolenia, państwa członkowskie powinny zezwolić na zmianę pracodawcy przed upływem takiego minimalnego okresu.** W przypadku bezrobocia posiadacza jednego zezwolenia zezwolenia tego nie powinno się cofać przez okres co najmniej [...] **dwóch** miesięcy.
- (35) Niniejszą dyrektywę należy stosować bez uszczerbku dla korzystniejszych przepisów zawartych w prawie Unii i w mających zastosowanie instrumentach międzynarodowych.

- (36) Państwa członkowskie powinny wykonywać przepisy niniejszej dyrektywy bez dyskryminacji ze względu na płeć, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub przekonania, poglądy polityczne lub inne, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną, w szczególności zgodnie z dyrektywą Rady 2000/43/WE¹⁷ oraz dyrektywą Rady 2000/78/WE¹⁸.
- (37) Ponieważ cele niniejszej dyrektywy, a mianowicie ustanowienie procedury jednego wniosku służącej wydawaniu obywatelom państw trzecich jednego zezwolenia w celu wykonywania pracy na terytorium państwa członkowskiego oraz ustanowienie wspólnego zbioru praw dla pracowników z państw trzecich przebywających legalnie w państwie członkowskim, nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie i ponieważ ze względu na rozmiary i skutki działań możliwe jest lepsze osiągnięcie tych celów na poziomie unijnym, Unia może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE). Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.
- (38) Niniejsza dyrektywa nie narusza praw podstawowych oraz jest zgodna z zasadami uznanymi w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej zgodnie z art. 6 ust. 1 TUE.

¹⁷ Dyrektywa Rady 2000/43/WE z dnia 29 czerwca 2000 r. wprowadzająca w życie zasadę równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne (Dz.U. L 180 z 19.7.2000, s. 22).

¹⁸ Dyrektywa Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiająca ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy (Dz.U. L 303 z 2.12.2000, s. 16).

- (39) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości , załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), oraz bez uszczerbku dla art. [...] 4 tego protokołu Irlandia nie uczestniczy w przyjęciu niniejszej dyrektywy i [...] nie **jest** nią związana ani jej nie stosuje.

[...]

- (40) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu nr 22 w sprawie stanowiska Danii, załączonego do TUE i do TFUE, Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszej dyrektywy, nie jest nią związana ani jej nie stosuje.
- (41) Zobowiązanie do transpozycji niniejszej dyrektywy do prawa krajowego powinno być ograniczone do tych przepisów, które stanowią merytoryczną zmianę w porównaniu z wcześniejszą dyrektywą. Zobowiązanie do transpozycji przepisów, które nie uległy zmianie, wynika z wcześniejszej dyrektywy.
- (42) Niniejsza dyrektywa powinna pozostawać bez uszczerbku dla zobowiązań państw członkowskich odnoszących się do terminów transpozycji do prawa krajowego dyrektyw określonych w załączniku I część B,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

ROZDZIAŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Przedmiot

1. Niniejsza dyrektywa ustanawia:
 - a) procedurę jednego wniosku służącą wydawaniu obywatelom państw trzecich jednego zezwolenia na pobyt w celu wykonywania pracy na terytorium państwa członkowskiego, w celu uproszczenia procedur przyjmowania tych obywateli i ułatwienia kontroli ich statusu;
 - b) wspólny zbiór praw pracowników z państw trzecich przebywających legalnie w państwie członkowskim – niezależnie od celu ich pierwotnego przyjęcia na terytorium tego państwa członkowskiego – oparty na zasadach traktowania na równi z obywatelami tego państwa członkowskiego.
2. **Niniejsza dyrektywa nie wpływa na prawo państwa członkowskiego do określenia wielkości napływu obywateli państw trzecich zgodnie z art. 79 ust. 5 TFUE.**

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:

- a) „obywatel państwa trzeciego” oznacza osobę niebędącą obywatelem Unii w rozumieniu art. 20 ust. 1 TFUE;

- b) „pracownik z państwa trzeciego” oznacza obywatela państwa trzeciego, który został przyjęty na terytorium państwa członkowskiego, legalnie przebywa na tym terytorium i ma prawo do wykonywania pracy w tym państwie członkowskim w ramach [...] **płatnego** zatrudnienia zgodnie z prawem krajowym lub krajową praktyką;

[...]

- c) „jedno zezwolenie” oznacza dokument pobytowy wydany przez organy państwa członkowskiego, zezwalający obywatelowi państwa trzeciego na legalny pobyt na terytorium tego państwa w celu wykonywania pracy;
- d) „procedura jednego wniosku” oznacza procedurę umożliwiającą – na podstawie jednego wniosku, złożonego przez obywatela państwa trzeciego lub jego pracodawcę, o zezwolenie na pobyt i pracę na terytorium państwa członkowskiego – podjęcie decyzji w sprawie tego wniosku o jedno zezwolenie.

Artykuł 3

Zakres stosowania

1. Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do:
- a) obywateli państw trzecich, którzy ubiegają się o prawo do pobytu w państwie członkowskim w celu wykonywania pracy;
- b) obywateli państw trzecich, którzy zostali przyjęci w państwie członkowskim w celach innych niż wykonywanie pracy zgodnie z prawem Unii lub prawem krajowym, mają prawo do wykonywania pracy oraz posiadają dokument pobytowy zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1030/2002; oraz

- c) obywateli państw trzecich, którzy zostali przyjęci w państwie członkowskim w celu wykonywania pracy zgodnie z prawem Unii lub prawem krajowym.

2. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do obywateli państw trzecich:

- a) którzy są członkami rodzin obywateli Unii i skorzystali lub korzystają z prawa do swobodnego przemieszczania się osób w Unii zgodnie z dyrektywą 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady¹⁹;
- b) którzy – podobnie jak członkowie ich rodziny i bez względu na obywatelstwo – na mocy umów między Unią a jej państwami członkowskimi albo między Unią a państwami trzecimi mają prawo do swobodnego przemieszczania się na równi z obywatelami Unii;
- c) którzy są **oddelegowani – w okresie oddelegowania [...]**;
- d) którzy ubiegają się o przyjęcie lub zostali przyjęci na terytorium państwa członkowskiego jako pracownicy przeniesieni wewnątrz danego przedsiębiorstwa zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/66/UE²⁰;

¹⁹ Dyrektywa 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium Państw Członkowskich (Dz.U. L 158 z 30.4.2004, s. 77).

²⁰ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/66/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa (Dz.U. L 157 z 27.5.2014, s. 1).

- e) którzy ubiegają się o przyjęcie lub zostali przyjęci na terytorium państwa członkowskiego jako pracownicy sezonowi zgodnie z dyrektywą 2014/36/UE lub pracownicy *au pair* [...];
- f) którzy są uprawnieni do pobytu w państwie członkowskim w ramach tymczasowej ochrony **zgodnie z dyrektywą 2001/55/WE** lub wystąpili o zezwolenie na pobyt w nim w ramach tymczasowej ochrony i oczekują na decyzję w sprawie swojego statusu;
- g) którzy objęci są ochroną międzynarodową na podstawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/95/UE²¹ lub którzy wystąpili o ochronę międzynarodową na podstawie wspomnianej dyrektywy i których wniosek nie został jeszcze ostatecznie rozpatrzony;
- h) którzy korzystają z ochrony na podstawie prawa krajowego, zobowiązań międzynarodowych lub praktyki państwa członkowskiego lub którzy wystąpili o ochronę na podstawie prawa krajowego, zobowiązań międzynarodowych lub praktyki państwa członkowskiego i których wniosek nie został jeszcze ostatecznie rozpatrzony;**
- i) którzy są rezydentami długoterminowymi zgodnie z dyrektywą 2003/109/WE;
- j) których wydalenie zawieszono z przyczyn faktycznych lub prawnych;

²¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/95/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako beneficjentów ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony (Dz.U. L 337 z 20.12.2011, s. 9).

- k) którzy ubiegają się o przyjęcie lub zostali przyjęci na terytorium państwa członkowskiego jako osoby pracujące na własny rachunek;
 - l) którzy ubiegają się o przyjęcie lub zostali przyjęci jako marynarze w celu zatrudnienia lub pracy w jakimkolwiek charakterze na pokładzie statku zarejestrowanego w państwie członkowskim lub pływającego pod banderą państwa członkowskiego.
3. Państwa członkowskie mogą postanowić, że rozdział II nie ma zastosowania do obywateli państw trzecich, którym przyznano prawo do pracy na terytorium państwa członkowskiego przez okres nieprzekraczający sześciu miesięcy lub których przyjęto w państwie członkowskim w celu podjęcia studiów.
4. Rozdział II nie ma zastosowania do obywateli państw trzecich, którzy mają prawo do wykonywania pracy na podstawie wizy.

ROZDZIAŁ II

PROCEDURA JEDNEGO WNIOSKU I JEDNO ZEZWOLENIE

Artykuł 4

Procedura jednego wniosku

1. Wniosek o wydanie jednego zezwolenia, o jego zmianę lub przedłużenie jego ważności składany jest zgodnie z procedurą jednego wniosku. Państwa członkowskie określają, czy wnioski o jedno zezwolenie mają składać obywatele państw trzecich czy ich pracodawcy. **Alternatywnie państwa członkowskie mogą zezwolić na składanie wniosków zarówno przez obywatela państwa trzeciego, jak i przez pracodawcę. [...]**
2. **Wniosek o jedno zezwolenie jest rozpatrywany i analizowany wtedy, gdy dany obywatel państwa trzeciego przebywa poza terytorium państwa członkowskiego, przez które chce zostać przyjęty, lub wtedy, gdy przebywa już na jego terytorium na podstawie ważnego dokumentu pobytowego. Państwo członkowskie może również przyjmować, zgodnie ze swoim prawem krajowym, wnioski o jedno zezwolenie złożone przez innych obywateli państw trzecich, którzy legalnie znajdują się na ich terytorium.**
3. Państwa członkowskie rozpatrują wniosek złożony na podstawie ust. 1 i podejmują decyzję o wydaniu jednego zezwolenia, o jego zmianie lub o przedłużeniu jego ważności, jeżeli wnioskodawca spełnia wymogi ustanowione w prawie Unii lub w prawie krajowym. Decyzja o wydaniu jednego zezwolenia, o jego zmianie lub o przedłużeniu jego ważności jest jednym aktem administracyjnym łączącym w sobie zezwolenie na pobyt i pracę.

4. O ile spełniono wymogi ustanowione w prawie Unii lub prawie krajowym i w przypadku gdy dane państwo członkowskie wydaje zezwolenia wyłącznie na swoim terytorium, dane państwo członkowskie wydaje zainteresowanemu obywatelowi państwa trzeciego wizę wymaganą **do uzyskania jednego zezwolenia**.
5. Gdy spełnione są odnośne warunki, państwo członkowskie wydaje jedno zezwolenie obywatelom państw trzecich, którzy ubiegają się o przyjęcie, i przyjętym już obywatelom państw trzecich, którzy wystąpili o przedłużenie ważności lub zmianę dokumentu pobytowego, po wejściu w życie krajowych przepisów wykonawczych.

Artykuł 5

Właściwy organ

1. Państwa członkowskie wyznaczają organ właściwy do przyjmowania wniosków i wydawania jednego zezwolenia.
2. Właściwy organ wydaje decyzję w sprawie [...] wniosku o **jedno zezwolenie** w najkrótszym możliwym terminie, lecz w każdym razie w terminie czterech miesięcy od [...] daty **złożenia kompletnego wniosku**.

Termin, o którym mowa w akapicie pierwszym, obejmuje sprawdzenie sytuacji na rynku pracy, **w przypadku gdy takiego sprawdzenia dokonuje się w związku z indywidualnym wnioskiem o jedno zezwolenie [...]**. Termin ten można przedłużyć w wyjątkowych **i należycie uzasadnionych** okolicznościach [...] związanych ze złożonością [...] wniosku, **w tym, w stosownych przypadkach, ze sprawdzaniem sytuacji na rynku pracy**.

Wszelkie skutki niepodjęcia decyzji w terminie przewidzianym w niniejszym ustępie określa się w prawie krajowym.

3. Właściwy organ powiadamia wnioskodawcę o swojej decyzji na piśmie zgodnie z procedurami powiadamiania ustanowionymi w odnośnym prawie krajowym.

4. Jeżeli informacje lub dokumenty załączone do wniosku są niekompletne z punktu widzenia kryteriów określonych w prawie krajowym, właściwy organ powiadamia wnioskodawcę na piśmie o wymaganych dodatkowych informacjach lub dokumentach, wyznaczając rozsądny termin na ich dostarczenie. Bieg terminu, o którym mowa w ust. 2, wstrzymuje się do czasu otrzymania przez właściwy organ lub przez inne odpowiednie organy wymaganych dodatkowych informacji. Jeżeli dodatkowe informacje lub dokumenty nie zostaną dostarczone w wyznaczonym terminie, właściwy organ może odrzucić wniosek.

Artykuł 6

Jedno zezwolenie

1. Państwa członkowskie wydają jedno zezwolenie według jednolitego wzoru określonego w rozporządzeniu (WE) nr 1030/2002 i zamieszczają w nim informacje o zezwoleniu na pracę zgodnie z lit. a) pkt 12 i 16 załącznika do tego rozporządzenia.

Państwa członkowskie mogą podać dodatkowe informacje dotyczące stosunku pracy obywatela państwa trzeciego (takie jak nazwa i adres pracodawcy, miejsce pracy, rodzaj pracy, czas pracy, wynagrodzenie) w formie papierowym lub mogą zamieścić takie dane w formie elektronicznej, o którym mowa w art. 4 rozporządzenia (WE) nr 1030/2002 i w lit. a) pkt 20 załącznika do tego rozporządzenia.

2. Gdy państwo członkowskie wydaje jedno zezwolenie, nie wydaje ono dodatkowych zezwoleń potwierdzających pozwolenie na dostęp do rynku pracy.

Artykuł 7

Dokumenty pobytowe wydane do celów innych niż wykonywanie pracy

1. Gdy państwa członkowskie wydają dokumenty pobytowe do celów innych niż wykonywanie pracy zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1030/2002, zamieszczają w nich informacje dotyczące zezwolenia na pracę, niezależnie od rodzaju dokumentu pobytowego.

Państwa członkowskie mogą podać dodatkowe informacje dotyczące stosunku pracy obywatela państwa trzeciego (takie jak nazwa i adres pracodawcy, miejsce pracy, rodzaj pracy, czas pracy, wynagrodzenie) w formie papierowym lub mogą zamieścić takie dane w formie elektronicznej, o którym mowa w art. 4 rozporządzenia (WE) nr 1030/2002 i w lit. a) pkt 20 załącznika do tego rozporządzenia.

2. Gdy państwa członkowskie wydają dokumenty pobytowe zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1030/2002, nie wydają one dodatkowych zezwoleń potwierdzających pozwolenie na dostęp do rynku pracy.

Artykuł 8

Gwarancje proceduralne

1. Powody decyzji o odrzuceniu wniosku o wydanie jednego zezwolenia, o jego zmianę lub o przedłużenie jego ważności, lub decyzji o cofnięciu jednego zezwolenia na podstawie kryteriów przewidzianych w prawie Unii lub w prawie krajowym podaje się w pisemnym powiadomieniu.

2. Decyzja o odrzuceniu wniosku o wydanie jednego zezwolenia, o jego zmianę lub o przedłużenie jego ważności lub o cofnięciu jednego zezwolenia może zostać zaskarżona w danym państwie członkowskim zgodnie z prawem krajowym. W pisemnym powiadomieniu, o którym mowa w ust. 1, informuje się o sądzie lub organie administracyjnym, do którego dana osoba może złożyć odwołanie, oraz o terminie takiego odwołania.
3. Wniosek można uznać za niedopuszczalny z uwagi na limit przyjmowanych obywateli państw trzecich, którzy przybywają do pracy z państw trzecich, i na tej podstawie wniosku takiego nie trzeba rozpatrywać.

Artykuł 9

Dostęp do informacji

Państwa członkowskie udostępniają bez przeszkód oraz dostarczają na wniosek **obywatelowi państwa trzeciego i przyszłemu pracodawcy**:

- a) odpowiednie informacje [...] o wszystkich dokumentach potwierdzających wymaganych do złożenia wniosku;
- b) informacje o warunkach wjazdu i pobytu, w tym o prawach, obowiązkach i gwarancjach proceduralnych dotyczących obywateli państw trzecich i członków ich rodzin.

Artykuł 10

Oplaty

[...] Państwa członkowskie mogą wymagać uiszczania opłat za obsługę wniosków zgodnie z niniejszą dyrektywą. Wysokość opłat nakładanych przez państwo członkowskie za rozpatrzenie wniosków nie może być nieproporcjonalna ani wygórowana.

Artykuł 11

Prawa wynikające z jednego zezwolenia

1. Jeżeli jedno zezwolenie zostało wydane **zgodnie z prawem krajowym**, to w okresie swojej ważności uprawnia ono posiadacza przynajmniej do:
 - a) wjazdu i pobytu na terytorium państwa członkowskiego, które wydało jedno zezwolenie, o ile jego posiadacz spełnia wszystkie wymogi warunkujące przyjęcie, które wynikają z prawa krajowego;
 - b) swobodnego dostępu do całego terytorium państwa członkowskiego, które wydało jedno zezwolenie, w granicach przewidzianych w prawie krajowym;
 - c) wykonywania określonej pracy, na którą wydano jedno zezwolenie zgodnie z prawem krajowym;
 - d) otrzymania informacji o prawach posiadacza związanych z zezwoleniem, wynikających z niniejszej dyrektywy lub prawa krajowego.
2. [...] Państwa członkowskie zezwalają posiadaczowi jednego zezwolenia na [...] **zmianę pracodawcy. Oprócz weryfikacji warunków przyjmowania zgodnie z prawem krajowym państwa członkowskie mogą uzależnić zmianę pracodawcy od któregokolwiek z następujących warunków: [...]**

- a) **powiadomienie lub złożenie wniosku do właściwych organów w danym państwie członkowskim zgodnie z prawem krajowym. W przypadku gdy państwa członkowskie zdecydują się na procedurę powiadamiania, mogą sprzeciwić się zmianie pracodawcy w terminie 90 dni od daty dokonania kompletnego powiadomienia. W przypadku gdy państwa członkowskie decydują się na procedurę składania wniosków, podejmują decyzję w sprawie wniosku w terminie 90 dni od daty złożenia kompletnego wniosku. W obu przypadkach prawo posiadacza jednego zezwolenia do zmiany pracodawcy może zostać zawieszone przez wspomniany okres 90 dni, w trakcie którego dane państwo członkowskie sprawdza warunki określone, stosownie do przypadku, w lit. b) i c), i weryfikuje spełnienie wymogów ustanowionych w prawie Unii lub prawie krajowym [...],**
- b) [...] **sprawdzenie sytuacji na rynku pracy lub wymóg, aby zmiana pracodawcy nie pociągała za sobą zmiany zawodu, lub**
- c) **minimalny okres, w którym posiadacz jednego zezwolenia jest zobowiązany do pracy u pierwszego pracodawcy; ten minimalny okres nie przekracza dwunastu miesięcy. W wyjątkowych i należycie uzasadnionych przypadkach państwa członkowskie zezwalają na zmianę pracodawcy przed upływem takiego minimalnego okresu.**

[...]

3. [...] Bezrobocie samo w sobie nie stanowi powodu do cofnięcia [...] jednego zezwolenia [...], pod warunkiem że:

- a) **całkowity okres bezrobocia nie przekracza dwóch miesięcy w okresie ważności jednego zezwolenia, oraz**

- b) o rozpoczęciu i, w stosownych przypadkach, o zakończeniu okresu bezrobocia powiadamia się właściwe organy danego państwa członkowskiego zgodnie z odpowiednimi procedurami krajowymi. Państwa członkowskie określają, czy właściwe organy powiadamia o tym obywatel państwa trzeciego czy pracodawca obywatela państwa trzeciego.

W przypadku gdy bezrobotny posiadacz jednego zezwolenia znajdzie nowego pracodawcę w dozwolonym okresie bezrobocia, państwa członkowskie mogą uzależnić podjęcie nowego zatrudnienia od spełnienia warunków, o których mowa w ust. 2. W takim przypadku państwa członkowskie zezwalają posiadaczowi jednego zezwolenia [...] na pobyt na ich terytorium do czasu dokonania przez właściwe organy oceny spełnienia warunków, o których mowa w ust. 2, i warunków przyjmowania zgodnie z prawem krajowym, stosownie do przypadku, nawet jeżeli [...] dozwolony okres bezrobocia [...] upłynął.

4. W drodze odstępstwa od ust. 3 państwa członkowskie mogą zezwolić posiadaczowi jednego zezwolenia na pozostawanie bez pracy przez dłuższy okres. W takim przypadku państwa członkowskie mogą wymagać od posiadacza jednego zezwolenia przedstawienia dowodów posiadania wystarczających środków do utrzymania się bez korzystania z systemu pomocy społecznej danego państwa członkowskiego w odniesieniu do okresu bezrobocia przekraczającego okres dwóch miesięcy, o którym mowa w ust. 3 lit. a).

ROZDZIAŁ III

PRAWO DO RÓWNEGO TRAKTOWANIA

Artykuł 12

Prawo do równego traktowania

1. Pracownicy z państwa trzeciego, o których mowa w art. 3 ust. 1 lit. b) i c), są traktowani na równi z obywatelami państwa członkowskiego, na którego terytorium przebywają, w zakresie:
- a) warunków pracy, w tym warunków płacy i zwolnienia oraz bezpieczeństwa i higieny pracy;
 - b) wolności stowarzyszeń i zrzeszania się oraz członkostwa w organizacjach reprezentujących pracowników lub pracodawców lub w jakiejkolwiek organizacji, której członkowie wykonują określony zawód, w tym w zakresie świadczeń przyznawanych przez takie organizacje, bez uszczerbku dla krajowych przepisów dotyczących porządku publicznego i bezpieczeństwa publicznego;

- c) edukacji i szkolenia **zawodowego**;
- d) uznawania dyplomów, świadectw i innych kwalifikacji zawodowych zgodnie z odpowiednimi procedurami krajowymi;
- e) działów zabezpieczenia społecznego określonych w rozporządzeniu (WE) nr 883/2004;
- f) ulg podatkowych, pod warunkiem że pracownik jest uznany w danym państwie członkowskim za rezydenta do celów podatkowych;
- g) dostępu do towarów i usług oraz korzystania z towarów i usług dostępnych ogółowi społeczeństwa, w tym jeżeli chodzi o procedury uzyskiwania [...] lokali mieszkalnych przewidziane w prawie krajowym, bez uszczerbku dla swobody zawierania umów zgodnie z prawem Unii i prawem krajowym;
- h) usług doradztwa oferowanych przez biura zatrudnienia.

2. Państwa członkowskie mogą ograniczyć zasadę równego traktowania:

- a) w odniesieniu do ust. 1 lit. c) przez:
 - (i) ograniczenie zastosowania tej zasady do tych pracowników z państw trzecich, którzy są zatrudnieni albo którzy byli zatrudnieni i są teraz zarejestrowani jako bezrobotni;
 - (ii) wykluczenie tych pracowników z państw trzecich, którzy zostali przyjęci na ich terytorium zgodnie z dyrektywą 2016/801/UE;

- (iii) wykluczenie stypendiów i pożyczek na naukę i utrzymanie lub innych stypendiów i pożyczek;
 - (iv) wprowadzenie szczegółowych wymogów, w tym wymogu wystarczającej znajomości języka i wniesienia czesnego, zgodnie z prawem krajowym, w odniesieniu do dostępu do kształcenia na wyższych uczelniach i kształcenia i szkolenia zawodowego na poziomie pomaturalnym oraz do kształcenia i szkolenia zawodowego niezwiązanego bezpośrednio z określonym zatrudnieniem;
- b) przez ograniczenie praw przyznanych pracownikom z państw trzecich na mocy ust. 1 lit. e), jednak bez ograniczania tych praw w stosunku do pracowników z państw trzecich, którzy są zatrudnieni albo którzy byli zatrudnieni przynajmniej przez okres sześciu miesięcy i są teraz zarejestrowani jako bezrobotni.

Ponadto państwa członkowskie mogą postanowić, że w odniesieniu do świadczeń rodzinnych ust. 1 lit. e) nie ma zastosowania do obywateli państw trzecich, którzy uzyskali zezwolenie na pracę na terytorium państwa członkowskiego na okres nieprzekraczający sześciu miesięcy, do obywateli państw trzecich przyjętych w celu podjęcia studiów **oraz do obywateli państw trzecich, którzy mają prawo do wykonywania pracy na podstawie wizy**;

- c) w odniesieniu do ust. 1 lit. f), jeśli chodzi o ulgi podatkowe – przez ograniczenie stosowania tej zasady do przypadków, gdy zarejestrowane lub zwyczajowe miejsce pobytu członków rodziny pracownika z państwa trzeciego, dla których występuje on o te ulgi, znajduje się na terytorium danego państwa członkowskiego;

d) w odniesieniu do ust. 1 lit. g) przez:

(i) ograniczenie stosowania tej zasady do tych pracowników z państw trzecich, którzy są zatrudnieni;

(ii) ograniczenie dostępu do uzyskiwania [...] praw do lokali mieszkalnych.

3. Prawo do równego traktowania określone w ust. 1 pozostaje bez uszczerbku dla prawa państw członkowskich do cofnięcia dokumentu pobytowego lub odmowy przedłużenia ważności dokumentu pobytowego wydanego na podstawie niniejszej dyrektywy, dokumentu pobytowego wydanego do celów innych niż wykonywanie pracy lub jakiegokolwiek innego zezwolenia na pracę w państwie członkowskim.
4. Pracownicy z państw trzecich, którzy przenoszą się do państwa trzeciego, lub osoby pozostające przy życiu po śmierci takich pracowników, które przebywają w państwie trzecim i których prawa wynikają z praw takich pracowników, otrzymują z tytułu starości, inwalidztwa lub śmierci ustawowe świadczenia, które wynikają z poprzedniego zatrudnienia takich pracowników i do których osoby te nabyły prawa zgodnie z przepisami, o których mowa w art. 3 rozporządzenia (WE) nr 883/2004, na tych samych warunkach i w tej samej wysokości co obywatele danego państwa członkowskiego, którzy przenoszą się do państwa trzeciego.

Artykuł 13

Monitorowanie, ocena [...], kontrole i kary

1. Państwa członkowskie zapewniają środki w celu zapobiegania ewentualnym [...] **nadużyciom** przez pracodawców przepisów krajowych przyjętych zgodnie z art. 12 i **karania** przypadków naruszenia tych przepisów. Środki te [...] obejmują monitorowanie, ocenę i, w stosownych przypadkach, kontrole zgodnie z prawem krajowym lub krajową praktyką administracyjną.

2. Państwa członkowskie określają zasady dotyczące kar za naruszenie przez pracodawców krajowych przepisów przyjętych zgodnie z art. 12. Przewidziane kary muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające. [...]
3. Państwa członkowskie zapewniają służbom odpowiadającym za inspekcję pracy lub innym właściwym organom oraz, w przypadkach przewidzianych w prawie krajowym [...] **w odniesieniu do** pracowników krajowych, organizacjom reprezentującym interesy pracowników uzyskanie dostępu do miejsca pracy.

Artykuł 14

Usprawnienie wnoszenia skarg [...]

1. Państwa członkowskie zapewniają istnienie skutecznych mechanizmów pozwalających pracownikom z państw trzecich na wnoszenie skarg przeciwko pracodawcom, [...] **bezpośrednio lub za pośrednictwem stron trzecich, które zgodnie z kryteriami określonymi w ich prawie krajowym mają uzasadniony interes w zapewnianiu przestrzegania przepisów przyjętych na podstawie niniejszej dyrektywy, lub za pośrednictwem właściwego organu państwa członkowskiego, jeżeli tak stanowi prawo krajowe.**
2. Państwa członkowskie zapewniają stronom trzecim [...], **które zgodnie z kryteriami określonymi w ich prawie krajowym mają uzasadniony interes w zapewnianiu przestrzegania przepisów przyjętych na podstawie niniejszej dyrektywy, możliwość zaangażowania się w imieniu pracownika z państwa trzeciego lub na jego rzecz, za jego zgodą, w dowolne postępowania [...] administracyjne lub cywilne służące egzekwowaniu przestrzegania przepisów krajowych przyjętych na podstawie niniejszej dyrektywy.**

3. Państwa członkowskie zapewniają pracownikom z państw trzecich taki sam dostęp, jak dostęp obywateli państwa członkowskiego, w którym pracownicy ci przebywają, w odniesieniu do **środków służących ochronie przed zwolnieniem lub innymi formami niekorzystnego traktowania przez pracodawcę, będącymi reakcją na skargę wniesioną w przedsiębiorstwie lub na postępowanie prawne służące egzekwowaniu przestrzegania przepisów krajowych przyjętych na podstawie niniejszej dyrektywy.**
[...]

ROZDZIAŁ IV

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 15

Korzystniejsze przepisy

1. Niniejszą dyrektywę stosuje się bez uszczerbku dla korzystniejszych przepisów:
 - a) prawa Unii, w tym umów dwu- i wielostronnych między Unią lub Unią i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a jednym lub większą liczbą państw trzecich, z drugiej strony; oraz
 - b) dwu- lub wielostronnych umów między co najmniej jednym państwem członkowskim a co najmniej jednym państwem trzecim.
2. Niniejsza dyrektywa pozostaje bez uszczerbku dla prawa państw członkowskich do przyjęcia lub utrzymania przepisów korzystniejszych dla osób, do których ma ona zastosowanie.

Artykuł 16

Informowanie ogółu odbiorców

Każde państwo członkowskie zapewnia powszechny i łatwy dostęp do systematycznie aktualizowanych informacji:

- a) o warunkach przyjmowania i pobytu obywateli państw trzecich na jego terytorium w celu wykonywania pracy;

- b) o wszystkich dokumentach wymaganych do złożenia wniosku;
- c) o warunkach wjazdu i pobytu, w tym o prawach, obowiązkach i gwarancjach proceduralnych dotyczących obywateli państw trzecich objętych zakresem stosowania niniejszej dyrektywy.

Artykuł 17

Sprawozdania

1. Okresowo, a po raz pierwszy nie później niż dnia [...] r. , Komisja składa Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie ze stosowania niniejszej dyrektywy w państwach członkowskich oraz przedstawia propozycje zmian, które uzna za niezbędne.
2. Co roku, a po raz pierwszy nie później niż dnia [...] r. , państwa członkowskie przekazują Komisji (Eurostatowi) – zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 862/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady²² – dane statystyczne o liczbie obywateli państw trzecich, którym w poprzednim roku kalendarzowym wydano jedno zezwolenie. Te dane statystyczne dotyczą okresów referencyjnych wynoszących jeden rok kalendarzowy, są zdezagregowane według **obywatelstwa, okresu ważności zezwoleń, płci i wieku oraz, w miarę możliwości, zawodu [...]** oraz przekazywane w ciągu sześciu miesięcy od końca danego okresu referencyjnego.

²² Rozporządzenie (WE) nr 862/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. w sprawie statystyk Wspólnoty z zakresu migracji i ochrony międzynarodowej oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 311/76 w sprawie zestawienia statystyk dotyczących pracowników cudzoziemców (Dz.U. L 199 z 31.7.2007, s. 23).

Transpozycja

1. Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania [...] art. 3 ust. 2 **lit. f)**, art. 4[...] **ust. 2** [...] i **4**, art. 5 ust. 2 akapit **pierwszy i drugi**, **art. 7 ust. 1**, art. 9, **art. 10**, art. 11 ust. 2–4, [...] art. 13, 14 i 16 w terminie [dwa lata od daty wejścia w życie]. Niezwłocznie przekazują one Komisji tekst tych przepisów.

Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Przepisy te zawierają także wskazanie, że w istniejących przepisach ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odniesienia do dyrektywy uchylonej niniejszą dyrektywą odczytuje się jako odniesienia do niniejszej dyrektywy. Sposób dokonywania takiego odniesienia i formułowania takiego wskazania określany jest przez państwa członkowskie.

2. Państwa członkowskie przekazują Komisji teksty podstawowych przepisów prawa krajowego, przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

Artykuł 19

Uchylenie

Dyrektywa 2011/98/UE wymieniona w załączniku I część A traci moc ze skutkiem od dnia *[dzień po dacie określonej w art. 18 ust. 1 akapit pierwszy niniejszej dyrektywy]*, bez uszczerbku dla zobowiązań państw członkowskich dotyczących terminu transpozycji do prawa krajowego dyrektywy określonego w załączniku I część B.

Odesłania do uchylonej dyrektywy odczytuje się jako odesłania do niniejszej dyrektywy zgodnie z tabelą korelacji znajdującą się w załączniku II.

Artykuł 20

Wejście w życie i rozpoczęcie stosowania

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Art. 1, art. 2 [...], art. 3 ust. 1, art. 3 ust. 2 lit. a) [...] –e) [...] oraz h)–l) [...], art. 3 ust. 3 i 4, art. 4[...] **ust. 1, 3 i [...] 5**, art. 5 ust. 1, ust. **2 akapit ostatni**, ust. 3 i 4, art. 6, art. 7 **ust. 2**, art. 8, [...] art. 11 ust. 1, art. 12 [...], oraz art. 15 stosuje się od *[dzień następujący po dniu określonym w art. 18 ust. 1 akapit pierwszy]* r.

Artykuł 21

Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich zgodnie z Traktatami.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

Przewodniczący / Przewodnicząca

W imieniu Rady

Przewodniczący / Przewodnicząca

Część A**Uchylona dyrektywa
(o której mowa w art. 19)**

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady
2011/98/UE
(Dz.U. L 343 z 23.12.2011, s. 1)

Część B**Terminy transpozycji do prawa krajowego
(o których mowa w art. 19)**

Dyrektywa	Data transpozycji
2011/98/UE	25 grudnia 2013 r.

TABELA KORELACJI

Dyrektywa 2011/98/UE	Niniejsza dyrektywa
Artykuł 1	Artykuł 1
Artykuł 2 [...]	Artykuł 2 [...]
Artykuł 3 [...]	Artykuł 3 [...]
art. 4 ust. 1 zdanie pierwsze i drugie [...]	art. 4 ust. 1 zdanie pierwsze i drugie [...]
art. 4 ust. 1 zdanie trzecie	Art. 4 ust. 2
Art. 4 ust. 2	Art. 4 ust. 3
Art. 4 ust. 3	–
–	Art. 4 ust. 4 [...]
Art. 4 ust. 4	Art. 4 ust. 5 [...]
Artykuł 5	Artykuł 5
Artykuł 6	Artykuł 6
Artykuł 7	Artykuł 7
Artykuł 8	Artykuł 8
Artykuł 9	Art. 9 lit. a)
–	Art. 9 lit. b)
Artykuł 10	Artykuł 10
Artykuł 11	Art. 11 ust. 1
–	Art. 11 ust. 2–4
Artykuł 12	Artykuł 12
–	Artykuł 13
–	Artykuł 14
Artykuł 13	Artykuł 15
Artykuł 14	Art. 16 lit. a)

Dyrektywa 2011/98/UE	Niniejsza dyrektywa
–	Art. 16 lit. b) i c)
Artykuł 15	Artykuł 17
Artykuł 16	Artykuł 18
–	Artykuł 19
Artykuł 17	Artykuł 20
Artykuł 18	Artykuł 21
–	Załącznik I
–	Załącznik II